

Una conversa sobre joves i pastoral de joventut per part d'alguns membres del Secretariat Interdiocesà de Joventut

Transcripció i presentació. ANNA ROBERT i A.S.T.

El dimecres, 9 de febrer de 2011, ens vam reunir als locals de la casa de l'Església de Barcelona, seu del CEP, de Quaderns i de les delegacions diocesanes de Barcelona per tenir una conversa informal i sense gaires pretensions al voltant del món dels joves i de l'acció pastoral que cal endegar amb ells i entre ells.

No preteníem fer ni una taula rodona, ni un debat formal, sinó un intercanvi lliure i franc sobre els joves i la pastoral.

Ens va semblar que podíem aprofitar una de les reunions del Secretariat Interdiocesà de Joventut (SIJ) ja que, els seus membres, gentilment es prestaven a tenir aquest intercanvi profitós per al seu treball i per als nostres propòsits.

Així, doncs, ens vam reunir:

Marisa Jiménez. Directora del SIJ. Delegada de Joventut de Tarragona.

Mn. Carles Muñiz. Delegat de Joventut de Sant Feliu de Llobregat.

Mn. Jordi Callejón. Delegat de Joventut de Girona.

Lluís Plana. Delegat de Joventut d'Urgell.

Mn. Toni Roman. Delegat de Joventut de Barcelona.

Francesc Figueras. Secretari del SIJ.

Anna Robert del SIJ

P. Antoni Serramona, del CEP i Quaderns.

Prèviament ens havien donat un material de suport per al que havia de ser la nostra conversa:

- *Donat que s'havia publicat el nou informe de la Fundació Santa Maria, **Jóvenes españoles 2010**, sense entrar en una anàlisi de les dades de l'informe sociològic, sí que hi volíem fer referència, però prenent com a base el de feia cinc i deu anys: els infants de llavors són els joves d'avui. (Per això ens vam servir d'una part de la reflexió que en aquell moment en va fer Ricard Casadesús, a l'època Vicari de Mollat i que ara reproduïm com una aportació en aquest número [vegeu pp. 27]).*

- *Per no quedar-nos amb referents de feia 10 anys ens vam servir d'una àmplia nota extreta de Vida Nueva que reproduïm tot seguit pel seu interès i a la*

que vam fer sovintejades referències implícites.

Els joves continuen allunyant-se de la religió

Encara que el 53% es declara catòlic, el 75% mostra poca o no cap confiança en l'Església. Arribar als joves és un dels grans reptes actuals de l'Església universal i, per tant, també, de l'Església espanyola.[...]; però segueix essent un repte perquè la joventut, a més de ser el futur, és la que més allunyada està de les creences religioses. Són encara molts els joves que es declaren catòlics, però no acompanyen la seva afirmació amb la pràctica religiosa o amb el compromís. A més, veuen negativament a l'Església i opten per fabricar-se una religió a la mida. Altres són indiferents i encara alguns, pocs, bel·ligerants.

Però no tot és catastròfic

Si comparem aquest informe amb l'últim, realitzat el 2005, es percep que en aquests anys s'ha produït una petita desacceleració en la tendència negativa, fins i tot s'han millorat algunes percepcions. Hi ha encara lloc per a l'esperança.

En qualsevol cas, la realitat ens diu que els joves segueixen allunyats de les creences religioses, tant com per ocupar un dels darrers llocs en una escala de valoració de les coses més importants. Segons detalla l'informe, només un 22% manifesta que la religió és força o molt important, una xifra molt baixa, tot i que hagi pujat tres punts percentuals des de 2005. Són més –un 26%– els que consideren més important la políti-

ca. Família, salut, amics, diners... són les prioritats.

Pel que fa a definició religiosa, un 53% es declara catòlic, un percentatge que ha augmentat quatre punts des del darrer informe. El 44% diu no ser religiós, mentre el 2% professa una altra religió.

La pràctica religiosa

Aquestes dades contrasten amb les que apunten que una immensa majoria, el 61,8%, no assisteix mai a l'Església. Un 10,5% ho fa per Nadal, Setmana Santa o en alguna festivitat, i el 9,9%, amb motiu d'una romeria, peregrinació, etcètera. Un 5% hi va algun cop al mes.

Només 7 de cada 100 joves compleix amb el precepte dominical d'anar a missa, mentre un menor nombre de joves (2%) va a l'església més d'una vegada a la setmana. Hi ha un 1% que s'hi acosta amb motiu de reunions de grups religiosos, mentre que un altre 2% ho fa a la recerca de refugi o de consol.

Les raons de la no pràctica les expressen els mateixos joves. Molts –més de la meitat– al·leguen que la missa no els diu res, mentre que un 25% addueix que ja no li interessa la religió. També n'hi ha que no tenen temps, els que diuen no necessitar anar a missa o els que segueixen l'exemple d'amics i família per no donar el pas. Un de cada deu no hi va perquè els capellans li cauen malament.

És preocupant també que el 60% no resi mai, o que, gairebé el 70% dels que es consideren catòlics o

creients, opinen que la fe es pot viure individualment, sense necessitat de compartir amb una comunitat de creients. En aquest sentit, la meitat dels joves creuen que és un assumpte privat que s'ha de viure privadament, enfront del 30 per cent que diu que és una qüestió privada però que ha de tenir projecció pública.

L'Església catòlica apareix com a institució més poc valorada

De fet, ocupa l'últim lloc en la llista d'institucions proposades, per darrere de les multinacionals, les institucions polítiques, les forces armades i els sindicats. Només un 23% dels joves té molta o bastant de confiança en l'Església, enfront del 75% que no n'hi té cap. Aquestes dades expliquen que només un 3% dels joves cregui que a l'Església es diuen coses importants.

Pel que fa a la identificació amb l'Església, un 20% es mostra d'acord amb les directrius de la jerarquia eclesiàstica. Per contra, una mica més de la meitat dels joves sosté que es pot creure en Déu sense l'Església, la mateixa proporció que creu que se'n pot formar part sense haver de seguir totes les seves normes i directrius.

D'altra banda, pel que fa al grau d'acord amb les opinions sobre l'Església, més del 75% creu que és massa rica, percentatge que contrasta amb el 60% que valora la seva tasca social. La primera percepció es deu més, –segons afirma l'informe– a prejudicis i tòpics.

També creuen que té una postura antiquada en matèria sexual

(75,2%) o que es fica massa en la vida personal de la gent (63,3%). Un nombre important opina que els seus dirigents posen traves a gaudir de la vida.

Milloren, en canvi, les visions positives. Un 40% dels enquestats afirma que les seves normes ajuden els homes a viure més moralment, mentre que un 45% diu que li ofereix una llar espiritual i un espai religiós, 13 punts més que el 2005.

I, si són pocs els que s'acosten a l'Església, **menys són els que es plantegen la vida religiosa.**

L'1% s'ho planteja sovint, mentre que el 5% ho ha pensat alguna vegada. Gairebé tots els joves, el 93%, ni ho valora. La situació reflecteix, segons l'informe, el tipus de vida i els valors dominants avui, on el centre d'atenció és el més immediat, el que és empíric. L'assistència a classes de religió ha baixat lleugerament respecte al 2005, però la seva valoració no és pitjor.

Finalment l'estudi recull la relació dels **immigrants amb les creences religioses**, diferent a la dels espanyols. La seva visió de l'Església és bona, i manifesten molta o bastant confiança en ella (57%).

*(Afirmacions que apareixen en el capítol dedicat a la religió i els joves dins l'informe **Jóvenes españoles 2010**, dirigit per Pedro González Blasco, de la Universitat Complutense, i Juan González-Anleo. Universitat d'Alcalá de Henares i Pontificia de Salamanca).*

Però hi ha aspectes positius, opina Maite Valls Iparraguirre, autora del capítol sobre la religió.

No hi ha canvis significatius pel que fa a l'informe del 2005 o a altres estudis, però sí que troba «lleugeres millores» en molts aspectes. La situació no és la desitjada, però «es pot ser optimista». D'esperança és el missatge que llança als responsables eclesials. «Considero que les dades són millors, més positives que les de 2005».

Valls apunta que la baixa valoració de l'Església com a institució ve donada perquè els joves «senten que la religió no afecta a les seves necessitats del dia a dia» i perquè s'ha generalitzat la imatge d'una Església 'entrometida', anacrònica, reducte de prohibicions, cosa que és molt difícil de canviar. En qualsevol cas, reitera que les dades de l'opinió sobre l'Església milloren una mica. Les prioritats en la joventut són unes altres. En aquesta etapa, reconeix l'experta, els joves busquen el gaudi, viure al dia, aprofitar al màxim el seu temps d'oci. «El seu grup d'iguals satisfà les seves necessitats d'amistat, seguretat, protecció, relacions properes i no necessiten gran cosa més», apunta. Encara que no pot assegurar si els joves s'acostarien a la religió en altres circumstàncies, apunta que «si algunes qüestions, de forma i de fons, fossin plantejades d'un altra manera, la distància entre tots dos podria ser menor».

El que és políticament o culturalment correcte i la fe. Una opinió de Juan M. Laboa.

Segons el Papa hi ha un virus que inconscientment se'ns està inoculant en la nostra societat i, sense adonar-nos-en, en cadascú de nosaltres: «La veritable amenaça és que la tolerància sigui abolida en nom de la mateixa tolerància. Hi ha el perill que l'anomenada raó occidental sostingui que ha descobert el que és just i ho imposi amb una pretensió de totalitat, que és enemiga de la llibertat. Crec que cal denunciar aquesta amenaça. Ningú no està obligat a ser cristià, però ningú no ha de ser obligat a viure segons la 'nova religió', com si fos l'única veritable i vinculant per a tota la humanitat».

En funció de la nostra capacitat humana i de la nostra fe optem per una religió que considerem veritable i que respon als nostres anhels més personals. No obstant això, som bombardejats per missatges, pressions, menyspreu i "ninguneos" per tal de demostrar l'absurditat de l'opció creient, el significat culturalment incorrecte i antediluvià de les creences. En èpoques anteriors, les revolucions o les inquisicions amenaçaven el cos, la vida, però avui, els apòstols de la raó i de les llibertats amenacen la psicologia, el prestigi, la convivència democràtica. Des del jardí d'infants s'intenta imposar a les nostres consciències el que és políticament correcte amb festivitats i ensenyaments contraposats a l'antropologia cristiana, molt abans que els nostres fills puguin optar per una vida que conviu amb el misteri inefable. Pares, mestres, educadors, sacerdots, és la nostra hora. No hauríem de gastar ni un minut a plànyer-nos sobre la llet vessada. Defensem la llibertat de l'ésser humà.

Siguem capaços de donar raó de la nostra elecció i valors. La nostra casa és el primer graó imprescindible i la nostra capacitat de presència activa a l'escola, a l'Església i a la societat són els nostres poders, mai com gueto, sinó com un espai de llibertat.

(Fins aquí, extret de Vida Nueva, n° 2731, de 27 de novembre a 3 de desembre de 2010).

- També ens havíem fet ressò del punt de vista sobre joventut i pastoral del nou bisbe de Solsona, Mons. Xavier Novell, en una entrevista que s'havia publicat a El País. Heus ací les preguntes i respostes, deseixides, desacomplexades, i espontànies i agosarades...

Estem davant la generació jove més preparada però amb el panorama laboral més dur de la història. Què ofereix l'Església als joves?

- La trobada amb Déu. En la sorpresa d'aquesta trobada s'hi amaga tot. I per això és tan extraordinari i al mateix temps tan poc atractiu, i incomprendible. La generació d'avui, preparada o no, és fràgil. Perquè personalment, afectivament, i sobretot espiritualment, són persones sense riquesa, amb excepcions, naturalment. Quan un es troba amb el Senyor, li surten forces per a tot i desapareix el passotisme i el desinterès. Això és la petitesa i grandesa del que pot aportar la fe: el motor de la vida.

Realment creu que així atraurà els joves? Intenteu-ho en un lloc de "botellón"

- Si jo intento una conversa amb uns nois que estan amb la "litrona", serà difícil. Primer hauria de veure si hi ha un forat, un interrogant per a poder, significativament, oferir-los una paraula d'esperança. Si no, diran: aquest quarantè, de què va? Però això ho podria fer un noi de la seva edat. Aquesta és la clau: que tu vegis el que dic en mi. Diuen que el cristianisme es transmet per contagi. Veure algú i pensar: m'agradaria ser feliç com aquest, tenir el seu tremp; d'on treu l'energia?, qui li ha ensenyat? Poder dir: "Vine i ho veuràs".

Crec que vol 'fitxar' a laics per a això

- Sí alguns laics poden sentir-se cridats a treballar *full time* com apòstols. La fórmula que estem provant és pagar-los mitja jornada i que la ofereixin sencera. No com una explotació, sinó per respectar el seu desig de voluntariat. Són treballadors apostòlics. En tenim alguns, i si l'economia ho permet, creixeran.

Això ve de l'escola de laics que va crear quan era capellà

- Va ser una idea d'un grup de capellans joves que fa 10 anys vam pensar a fer una escola de formació perquè altres joves puguin ajudar-nos. Això ha canviat aquesta diòcesi. Si no, viuríem dormitant i resignats.

En què s'ha notat el canvi?

- Aquest és un fenomen exponencial. Convertir una persona requereix

dos anys com a mínim. Primer un obre el cor. Si li sembla que hi ha alguna cosa, passa temps buscant, aprenent a pregar. Després arriba un dia que xoca el que descobreix amb el que viu, i això exigeix una conversió en l'obrar. Però quan una persona es converteix, passa a ser un apòstol. I si en converteix a dues o tres, ja som quatre. Els quatre, a tres cadascun, 12. Un dia això explota, i crec que ens estem acostant a l'explosió. En 10 anys, això no ho coneixerà ni ...

Ni Déu?

- Bé [*riu*], ho ha dit vostè. Les dades canten: es desploma el nombre de joves que es declaren creients i molt més els practicants. I seguirà caient, perquè aquest és un treball *micro*, en un raconet, i n'hi hauria d'haver molts altres al voltant. De vegades tinc aquesta sensació: això és lent i costa molt. Però cal seguir convidant a la gent.

- *Amb aquest bagatge de lectura prèvia ens disposem a conversar lliurement sobre aspectes del nostre treball que ens ocupen i preocupen.*
- Heus ací un conjunt de les nostres observacions compartides que surten a raig fet mentre fem el cafè.
- *Després, en un altre apartat, cadascun dels participants en la conversa tradueix a redacció escrita el sentit global de les seves aportacions (Apartat II del Sumari. pp. 39)*

El nostre jovent. El d'avui, el d'abans d'ahir...

Lluís Plana (LIP). Començaria amb una primera afirmació dient que els joves no són pitjors que els d'abans. Començar a treballar en la pastoral juvenil amb la idea que els joves avui són més difícils o pitjors que fa uns quants anys, em penso que és un enfocament equivocat.

Marisa Jiménez (MJ). Però crec que el que sí que és veritat és que la seva realitat i els seus valors han canviat, i això a nosaltres, de cara a l'acció pastoral, ens suposa l'esforç de fer una mirada diferent.

LIP Per això ens hem d'actualitzar. Més ara que fa uns anys. I l'actualització ara costa més.

MJ. El '*xassís*' del jove avui és molt diferent, és molt més superficial, molt més inconstant. Per exemple en els punts de com viu el seu compromís, la seva solidaritat, com viu, fins i tot, la seva afectivitat, etc. Ja no podem esperar de convocar uns joves i que et vinguin cada setmana al grup. La manera de fer grup en què tu escoltes i tu reps ja no funciona. I aquests nous paràmetres demanen uns nous agents de pastoral.

LIP. Els nostres formadors, en certa manera, van seguir la fórmula dels seus anteriors. I la fórmula que hem utilitzat nosaltres ja no val pels joves d'ara. Cal buscar noves formes pel que fa a l'acompanyament no tant en la dinàmica o activitats que plantejem. En l'acompanyament convé personal que ajudi al discerniment vocacional, per exemple.

MJ. Sobre el que estàs dient hi ha un element que crec que és molt important. Abans, quan eren molts els joves que convocàvem, potser el tema de l'acompanyament personal era més complicat. Ara el fet de tenir un grup reduït és una eina molt important. Com per exemple, ara podríem parlar del plantejament que s'està fent en la Trobada d'Esplais, que es farà a Lleida al mes de març, sobre el tema de la interioritat. Potser en un altre moment de pastoral juvenil, la interioritat hi era present però ara l'explicitem molt més, fins al punt en què una trobada de monitors s'està plantejant posar un espai perquè el jove pugui pregar.

Aquesta necessitat d'interioritat que el jove té, perquè és un ésser religiós, també la traduïm en pastoral. Sí que d'alguna manera ha canviat una mica, ja no tant el jove sinó l'enfocament que hem de donar nosaltres en l'acció amb aquests joves. Per tant, dues coses clau que s'han dit: acompanyament i interioritat, que en aquest moment és molt important.

El fons religiós de la persona, del jove

Carles Muñoz (CM). Estic d'acord amb tot això. Els joves tenen set i busquen. El jove és un ésser religiós. Per tant, caldria analitzar amb rigor els percentatges que diuen que el jove no creu. Quan pots parlar amb ells veus que sí que cerquen, sí que tenen un anhel... Un altre és el tema dels mitjans i dels agents de pastoral. Jo ara penso que si a la meua parròquia sorgís un grup de

joves, qui acompanyaria aquest grup? Ningú, perquè no tenim animadors.

Els joves tenen una vida i la nostra feina pastoral és com en la seva vida hi anem posant pautes de Déu, com se senten acompanyats per Déu, per l'Església... Jo veig que nosaltres tenim uns mitjans limitats i no arribem a tot això. [...]

Per mi, el més important és el tema dels mitjans, dels recursos, dels agents de pastoral, etc.

MJ. Amb el que estàs dient, jo faria un pas endavant. A mi m'agrada una frase que diu així: «*t'ho estudies o t'ho treballes*». En el sentit de dir que en pastoral podem caure en fer aquelles grans reflexions sobre els joves d'abans..., que jo crec que els qui ens hem dedicat o estem cridats a tot això arriba un moment en el què dius, mira, jo el que necessito és que creem espais a la comunitat de la parròquia, a nivell arxiprestal. Gent que cregui que el joves necessiten ser acompanyats per Crist i això ve de tota l'Església. Posant-nos en aquesta tessitura de la necessitat d'apropar el jove a Crist. T'ho estàs treballant, ho estàs descobrint. Tan se val en quin grau de l'Església sigui.

El gran repte per a mi és el tema d'animadors de joves i com apassionem a tots els estaments de l'Església perquè això sigui una prioritat des dels nostre bisbes, des dels nostres rectors, etc. Però la clau és sempre aquesta: el que ens mou és una passió per Crist. A mi és el que em mou. Posem un exemple: el jove quan va a Taizé que és el que troba? una belle-

sa d'entrada, uns joves que també busquen el mateix... i aquí comença el treballar-s'ho... És aquesta interioritat de la que parlàvem.

El perill està quan parlem de processos amb els joves, un procés en què tots hi creiem, sense un marc referencial a l'Església, que és precisament el que ens falta ara mateix. Tots estem d'acord en què el jove és un procés i que arriba per moltes bandes però el marc referencial és vital.

LIP. Però un marc referencial no solament en el terreny de la pastoral juvenil sinó a nivell de conjunt, a la pastoral vocacional, de la salut, familiar, Càritas, entre d'altres. Ha de ser una reflexió profunda cap a on volem anar perquè tot està vertebrat i és la feina més complicada que tenim. No tindrem animadors formats si no hi ha un procés pastoral en tot això amb cara i ulls, i això és molt complex perquè demana una reflexió a nivell de tots els àmbits.

Toni Roman (TR). I relacionat amb això que dius, quan parlem amb joves a vegades parlem sociològicament com si fos una entitat ella sola. I en aquesta primera part que estem veient de com son i on estan els joves ens hem de fixar com ha canviat la realitat de les parròquies, moviments i com canvia la societat dels joves. El jove si vol fer un procés cristià no el podrà fer només a partir del que surt d'ell, sinó també del que va trobant. No té sentit fer una anàlisi del jove isolat. L'anàlisi del jove l'hem de fer veient i analitzant el seu entorn eclesial i social, perquè l'entorn eclesial ha canviat molt, també.

Com bé dèieu abans, el món ha evolucionat tan ràpid que ens és molt difícil donar-hi resposta. Ara s'està parlant molt dels canvis que vol introduir el nou govern en l'educació. Els plans d'educació del govern, per exemple, canvien cada any i mig i això també provoca a aquest desconcert. I a l'Església ens passa molt. Perquè tenim la mirada posada en el que ens ha servit durant segles.

MJ. Jo diria que altres generacions posaven la mirada en canviar les coses, eren més reivindicatius i això els feia ficar-se en estructures més socials. Ara el jove no està en aquesta clau per a res, no vol canviar res. Ha fet un canvi molt gran dient que treballa per guanyar-se la vida i després el seu oci és ben seu.

La «catedral» del jove és la nit i els hem de deixar estar. Amb aquest nou paradigma, a l'Església encara estem en fase de xoc.

CM. Nosaltres encara ens estem preguntat si Déu dorm durant la nit dels joves...

LIP. Canvi de legislatura, canvi d'ensenyament. Però en canvi l'Església té una altra idea, no moure res. I s'ha de buscar un entremig. No cal canviar la gent cada dos per tres com pot fer un govern ni cal estar inamovible. Cal escoltar els signes dels temps.

[...] Ens hem de plantejar si és necessari tenir els mossens fent tantes eucaristies en tantes parròquies cada setmana, (parlo de les diòcesis rurals). Potser ens hem de plantejar que en alguns poblets hem de tancar

la paradeta. El tema de consiliaris. Consiliaris per animar moviments, responsables per acompanyar grups on els tenim? Potser cal alliberar algun adult laic, potser cal alliberar també algun mossèn perquè pugui fer més presència per acompanyar en pastoral, i això significa diners. Aquests recursos humans són necessaris.

Un camí que es fa per etapes

Francesc Figueras (FrF). També et trobes joves d'avui que no senten la necessitat de trobar-se amb Déu, almenys el Déu que els han transmès. Fins fa poc el jove tenia la transmissió de l'escola, de la família, de la parròquia. Tota aquesta transmissió s'ha trencat i ara li arriba un visió de Déu molt jerarquitzada i institucional, i aquesta figura de Déu ell no la necessita i com que no la necessita, no la busca. Quan tu ets capaç d'arribar a un jove i a poder desvetllar la seva capacitat de creure, dius que el Déu real no és aquest sinó que el Déu real t'estima, que t'accepta, ja és un altre procés.

El jove viu un cert procés i pot arribar a dir-te, que sí, que creu en Déu, però que no necessita tota la parafernàlia que hi ha entremig. Llavors, estem parlant d'una transmissió directa entre ell i Déu. Déu està allà, li puc parlar però no necessito tenir una vida sacramental, de grup, de pregària, etc. Perquè automàticament entra directament en una realitat que li provoca rebuig.

MJ. Estem en una fase de convocatòria quan parlem tant de l'etapa

missionera, de l'etapa que després ha de ser més catequètica, d'introducció a la comunitat... és un procés que, com a SIJ i com en totes les altres eines pastorals, la tenim molt clara. Però també crec que hi ha etapes. Procés vol dir anar fent etapes. No tenim realment gaires joves en un segon nivell d'iniciació a la comunitat; estem tots molt abocats en la primera convocatòria evangelitzadora.

La pastoral entre els joves és un esforç que si, després d'un primer pas, no sabem concretar amb processos i etapes posteriors, ens passarà cada cop més això: una gran desfeta entre una etapa i una altra. Hi estic totalment d'acord, un gran desafiament per a nosaltres és la visió comunitària.

FrF. Aquí és quan entrem a parlar del jove individualista. I és que vivim en una societat individualista i consumista.

MJ. Però, alerta, perquè el que et diu l'informe de la Fundació Santa Maria sobre Joves del 2010 és que la visió més valorada del jove continua sent la família. Per tant, cal anar en compte. Vivim en aquesta societat individualista però en el fons necessitem el referent, que hi hagi un testimoni. Un exemple, quan els nostres joves ens veuen que anem junts, com ens veuen? Això també és un testimoni i ho valoren. El treball que fa el SIJ de coordinació, de comunitat en el fons, es valora perquè allò que es diu es veu. Vine i ho veuràs.

Jo no diria que el joves no necessiten l'Església però necessiten veure

unes comunitats d'una determinada manera.

FrF. Sí, uns grups de referència i uns grups que transmetin una autenticitat en el missatge. Perquè els joves avui dia estan rebent un bombardeig de missatges, sèries de televisió, etc. on el missatge principal és que l'individu, la persona, són més importants que la comunitat.

C. La nostra generació era de l'acció i ens van ensenyar a ser contemplatius. I ara, potser sí que molts dels joves són més individualistes però quan els plantejes una experiència comunitària queden fascinats. Per tant, la nostra acció pastoral ha de passar també per anar a complementar, anar a facilitar aquestes experiències de les que generacionalment estem mancats.

Allò que la nostra societat no ens donava però que era necessari per la trobada amb Jesús doncs això és el que a l'Església hem anat fent. Amb la nostra acció pastoral hem anat facilitant aquests mitjans. Per tant, jo crec que hem de redoblar esforços en reflexionar en la nostra acció pastoral i prendre unes concrecions que corresponguin a allò que hem reflexionat, sobre allò que hem discernit. Potser és millor aquesta última paraula, el discerniment. A la llum de la paraula de Déu que és el que nosaltres anem proposant.

Jornades Mundials de la Joventut, Aplecs, Trobades...

20 **CM.** La Jornada Mundial de la Joventut com l'Aplec de l'Esperit és

una mica sortir del que fem cada dia, és també una provocació, un tornar-se a situar. I segur que hi ha coses que no ens agraden. Però per mi, personalment, és una provocació. Deixem de fer el que hem fet cada dia i eixemplem una mica més la mirada

MJ. Però, fixa't-hi bé, el tema de la Jornada Mundial de la Joventut jo crec que encaixa molt bé amb aquesta vivència molt més puntual de les coses que tenen els joves. I també podem mencionar altres experiències que fem com Església, per exemple el camp de treball a Lourdes. Els nois són capaços d'estar allà tres dies donant-se moltíssim i allò ho posen a la motxilla i van cap a una altra cosa.

Potser el que se'ns demana com Església és que els hem d'ajudar a adonar-se que això passa pel seu interior, que qui habita en el seu interior és Déu. I en això, l'experiència de la JMJ et dona identitat perquè som molts que ens veiem apuntant cap a Crist, acompanyats normalment per una reflexió. Una reflexió que el Papa intenta que cada cop més sigui acurada i intensa. [...]

Viure aquestes experiències fortes ens hauria d'ajudar per dir: ei! tot això que has viscut com s'anirà interioritzant després, com s'anirà compartint perquè esdevingui vida. El gran drama que ens pot passar és que convoquem els joves però si després no passa el més important...[...]

Tot això hauria d'ajudar a configurar persones a partir d'un missatge

ge que és el de Crist i que sempre ens està dient alguna cosa, a totes les generacions. De vegades pensem, Jesús no està de moda però és l'únic que està aguantant. Sinó, mirem ara quantes pel·lícules està fent l'home modern, ja sigui d'un color o d'un altre. Això em crida molt l'atenció.

LIP Jo penso que estan molt bé les trobades com la JMJ, però sempre i quan les puguem inserir en un procés. Per exemple, nosaltres (diòcesi d'Urgell) som un bisbat rural i la JMJ i l'acollida prèvia és una oportunitat perquè nois i noies que no estan ficats s'impliquin. Per a mi, aquest és el gran objectiu. L'experiència per si sola ja és significativa, però ho és més encara si t'adhereixes a un procés i comences a fer un camí, tenint en compte això que dèieu de la individualitat del jove.

L'acompanyament ajuda a marcar un canvi. I penso que avui dia més que mai l'oferta nostra, pensant més en els adolescents, arriba a moltes famílies i ho veuen com una educació necessària pels seus fills. Nosaltres que fem confirmació a 6è de primària i a 1r d'ESO, ens adonem que les famílies veuen que un cop confirmats els seus fills és molt necessari que rebin una educació de fe. Per tant, nosaltres hem de vendre més el nostre producte perquè és ric, valuós, i també actual i molt important a nivell educatiu i pedagògic. No tenim gaire gent que ens faci la competència perquè és original i diferent. És un producte bo i necessari.

MJ. El millor.

Un moment òptim per a la pastoral amb joves?

LIP Estem en un moment òptim per a la pastoral juvenil. Ara bé, ens ho hem de treballar. I segurament alguns muntatges de la institució no ajuden a què arribi bé aquest missatge. Però és feina de tots.

CM. Amb això que deies del moment òptim, un capellà amic meu diu que «és el millor moment perquè és el moment de la màxima llibertat». La llibertat és una cosa que valora molt l'adolescència, el valor de la llibertat, ja que no vivim obligats a res.

TR. Jo no ho veig així. Ara mateix no respiro que sigui el moment òptim. Segurament tenim les nostres oportunitats i la Jornada Mundial de la Joventut té la seva. Però jo crec que ara ens toca experimentar les limitacions que tenim perquè les dinàmiques que portàvem fins ara ja no ens serveixen; al contrari, ens obliguen a ser més creatius, a buscar-nos més la vida. No tenim amb qui treballar, no tenim agents de pastoral, no tenim gent formada, no tenim una Església que hagi apostat encara fort pels laics, no hi ha capellans, vocacions tampoc... Més aviat jo diria que estem en un moment de perplexitat que encara ens exigeix tocar fons i tornar-nos a situar.

D'altra banda, segons a quins nivells i estaments, hem d'acceptar que no som el que érem i no estem on estàvem, començar d'una manera diferent... costa. Però potser això ens farà més evangèlics i guanyarem en llibertat. Ara per ara el que ens toca, jo crec, és experimentar un moment dur, de desert.

Potser després del Concili Vaticà II, l'Església sí que va respirar això

en el sentit que teníem alguna cosa a dir, algú que ens escoltava, va ser un moment creatiu... ara no és el que experimentem. Més aviat experimentem desunió entre nosaltres, entre diversos moviments, corrents o espiritualitats. Experimentem que algú mira més enrere que endavant. Un desconcert que fa que, de moment, no sumem gaire.

LIP. Però creus que amb el Vaticà II no hi van haver tensions?

TR. Segur que sí. Però l'aire que es respirava, –almenys és el que ens diuen els que ho van viure– era el d'una Església que connectava amb el món, molt de moviment per part de diferents corrents, moltes inquietuds. És el que comentàvem abans. Els joves abans tenien desitjos, inquietuds, etc. Ara segur que també, però potser no saben expressa-ho, canalitzar-ho o donar una forma més socialitzada a aquests desitjos. Els joves d'ara com els d'abans volen ser feliços, segur.

Avui dia la comunitat es regeix per l'aparell que portes, i aquí es tradueix la comunitat vodafone, ipod...

LIP. Jo penso que els joves estan en recerca ara tant com abans.

Jordi Callejón (JC). Jo –que no he viscut el Concili i he viscut una Església on ens en vam confirmar quinze, per tant, tampoc puc mirar enrere i ser nostàlgic perquè no he viscut res d'això–, sí que he viscut un canvi en els últims 11 o 12 anys des de quan era catequista de confirmació fins ara com a prevere, i és que hem guanyat en qualitat. És a

dir, aquells grups de catequesi que havíem de lluitar, que no es podia fer res, que no es tocava, en el meu cas, la pregària per res del món, ara tenim uns grups diferents on pots treballar més, pots fer una comunitat en aquests grups. Estic parlant de grups d'adolescents, perquè grups de joves al bisbat de Girona ara mateix no n'hi ha.

El que jo trobo és que es pot parlar sense complexos, es poden dir les coses sense cap mena de problema, s'hi treballa millor. És que el jo he notat en aquests anys, que els nois que tenim venen perquè volen i es pot començar un procés de fe amb ells.

MJ. En aquesta línia, crec que aquí les famílies cristianes tenen molt a dir. Aquí doncs s'ha de revaloritzar tant la família cristiana com l'escola cristiana. Encara hem de donar gràcies per això, perquè encara podríem anar a pitjor. Això és claríssim. Quan desaparegui tota aquesta generació de gent gran que els acompanya i explica la seva pròpia experiència d'Església...

Però torno al principi, al tema de l'acompanyament. Això ho vehiculem nosaltres, d'alguna manera. I també el punt de la interioritat. Un altre exemple: és el que parlàvem a la Trobada d'Esplais que ara planteja tenir un espai dedicat a la pregària, doncs això fa 15 anys no existia. Existia la vinculació jurídica a una parròquia però potser aquest procés no l'havien fet.

TR. Cadascú parla de la seva experiència i realitat, però jo no sé si

hem guanyat en qualitat. I a nivell, per exemple, de moviments, jo crec que tenim menys forces ara i no sé si hi ha més qualitat.

CM. Doncs jo crec que certs moviments sí que tenen força i gent alliberada però no van a fer les iniciacions als instituts, a gent del carrer sinó que van a gent d'altres moviments, grups de confirmació, etc. Ara ens cal orientar el que tenim cap a un lloc on puguem fer processos.

Som gent que tenim recursos però que els hem d'orientar. Hem de mirar a on aboquem aquests esforços. Tenim recursos, entre ells econòmics, però fixem-nos quants es destinen a la pastoral de joventut. Encara no ens ho acabem de creure del tot per apostar-hi.

TR. Jo aquí sí que crec que és una pastoral avui dia difícil i que no apostem per ella com a institució. És una patata calenta que no l'entomem perquè se'ns fa difícil i no sabem com fer-ho.

Alguns aspectes que ens ajudin a ser concrets

CM. I aquí també tenim un tema complicat. En un grup de parròquia, quan acollim a un jove que entra, no li pregunto si és creient o no, jo el convido a què faci l'experiència. Però tenim un parell o tres d'esculls que no ens permeten avançar en un camí junts. Un d'ells és el tema de la sexualitat, dels preservatius i de les relacions prematrimonials. I crec que amb la doctrina hem de poder fer un procés.

MJ. Jo crec que ens falta una actualització en aquests temes, però també per part de la societat. I ara has tret un tema molt important. Perquè el tema de com viu la corporalitat un jove i la seva afectivitat és clau.

CM. El jove té preguntes i inquietuds sobre aquests temes i nosaltres no ajudem a fer un camí encertat.

MJ. Aquesta visió que té el jove de Déu, ho deia el Francesc abans, aquest Déu que estima, el Déu que fa justícia, que és el Déu evangèlic al final, un Déu amor...

[...]

FrF. Hi ha una cosa. El que ens diu el Papa quan diu que hem de crear espais on la gent pugui trobar-se amb Déu. Penso en "l'Estació d'enllaç", un espai on el jove es pugui trobar bé i tingui aquesta experiència del transcendent. Però el Papa remarca aquest fet, que el jove ha de trobar espais i descobrir el Déu que l'estima, i la resta vindrà després.

LIP. Anem a dues velocitats. La nostra i la d'altres. Per exemple, la JMJ serà fantàstica però l'eucaristia final amb el Sant Pare com serà? Serà dinàmica, positiva, juvenil, engrescadora...?

MJ. Jo crec que també hem de ser conscients que la Pastoral de Juventut té un handicap perquè és molt puntera. En el fons treballem amb un col·lectiu que és veritat que no és permament, que va passant, però que està molt orientada cap a la societat. Perquè el jove no el tenim i hem d'anar a buscar-lo...

I en relació amb el que parlàvem de la doctrina de l'Església, al final i gràcies a Déu, sempre acaben primant els criteris evangèlics de la misericòrdia. Perquè a tu com a prevere t'arriben els matrimonis de la manera que arriben i els cases.

I traslladant això al tema de la pastoral, doncs és molt senzill. Un jove avui dia no es confessarà de temes relacionats amb sexualitat perquè no són conscients que això faci mal. Els joves no fan problema del tema de la sexualitat. Jo crec que el gran procés cristià nostre és que caminem amb Crist. Ell et fa protagonista a tu, no t'anul·la.

I m'agradaria introduir un altre tema: la pobresa dels joves. I des de Crist nosaltres estem cridats a acompanyar aquesta pobresa. I la pobresa sexual d'aquests nois i noies és com s'utilitzen mútuament. Per tant, nosaltres els hem d'apropar al Senyor i curar les seves ferides.

LIP. I aquest procés d'acompanyament del que parlem, que com dius és tan punter, penso que s'hauria de fer amb tothom. [...] S'han d'acompanyar els processos cristians o no cristians. Quan una parella se separa també necessita ser acompanyada. I encara diria més, jo no sé si els preveres quan surten de la seva formació estan preparats per liderar i acompanyar processos.

FrF. I també et trobes en la situació que molts preveres no opten

per acompanyar els joves. I amb aquestes situacions t'hi trobes. Prefereixen acompanyar a gent gran i no pas als joves.

JC. Uns capellans italians que han vingut al bisbat de Girona per a preparar l'Acollida de la JMJ, també han comentat això mateix. No solament passa aquí. I això trobo que és molt greu.

MJ. Aquí té molt a veure quin ha de ser el rol del prevere. Ha de ser solament aquella persona que ho sap tot sobre el magisteri de l'Església o també aquella persona que acompanya?

FrF. Aquest era el paper del director espiritual. El capellà era una persona que estava formada, que tenia un criteri, que tocava de peus a terra i que t'ajudava en certs moments de dificultat, en definitiva que et donava punts orientatius sobre temes vitals de la vida. Tu avui dia ves a demanar consell a segons quin prevere sobre temes concrets i veuràs que anteposen la doctrina a la realitat quotidiana.

MJ. Però aquí no parlem solament de preveres, sinó també religiosos, famílies i de l'Església en general.

- I així podríem continuar indefinidament les nostres converses i reflexions. Però hem de posar fi a la nostra tertúlia que ha estat més aviat un esplai entre amics i amigues que, des de la fe compartida, participen de la missió de fer present l'evangeli de Jesús entre els nois i noies del 2011...